

คู่มือ

การจัดกิจกรรม

ลูกเสือสำรอง

ความปลอดภัย

โครงการโรงเรียนวิถีลูกเสือ สพป.พิจิตร เขต ๑

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต ๑

สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารลูกเสือลำดับที่ ๘/๒๕๖๓

คำนำ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต ๑ ได้ดำเนินงานโครงการโรงเรียนวิถีลูกเสือ โดยให้โรงเรียนจัดกิจกรรมลูกเสือในหลักสูตร ตามคู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง วิชากิจกรรมความปลอดภัย

กิจกรรมการเรียนรู้ ดาวดวงที่ ๑ วิชาความปลอดภัย ๓ ชั่วโมง

(ความปลอดภัยในบ้าน , การเดินข้ามถนนอย่างปลอดภัย)

กิจกรรมการเรียนรู้ ดาวดวงที่ ๒ วิชาความปลอดภัย ๒ ชั่วโมง

(ภัยอันตรายทางน้ำ และการป้องกัน)

กิจกรรมการเรียนรู้ ดาวดวงที่ ๓ วิชาความปลอดภัย ๕ ชั่วโมง

(การป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำ , กฎหมายและเครื่องหมายจราจร)

ในการจัดทำคู่มือดังกล่าว มีคณะอนุกรรมการ ได้ระดมความคิด ความรู้ในการดำเนินงานจนสำเร็จลุล่วงด้วยความเรียบร้อยโดยมุ่งหวังเผยแพร่ให้สถานศึกษาใช้เป็นคู่มือในการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง จำนวน ๑๓ เล่ม ได้อย่างถูกต้อง และมีคุณภาพต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต ๑

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

คำชี้แจง

ดาวดวงที่ ๑ ความปลอดภัย

- ความปลอดภัยในบ้าน ๑
- การเดินข้ามถนนอย่างปลอดภัย ๔
- ความปลอดภัยในการเดินทาง และข้ามถนน ๗

ดาวดวงที่ ๒ ความปลอดภัย

- ภัยอันตรายทางน้ำ และการป้องกัน ๙

ดาวดวงที่ ๓ ความปลอดภัย

- กฎจราจร ๑๓
- การเดินข้ามถนน ๑๕
- การรักษาความปลอดภัยในบ้านเมื่อไม่มีคนอยู่บ้าน ๑๖

บรรณานุกรม ๑๗

คำชี้แจงการใช้คู่มือ

คำชี้แจงการใช้คู่มือลูกเสือสำรอง สำหรับประกอบกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนลูกเสือสำรอง วิชา เตรียมลูกเสือสำรอง ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ (ดาวดวงที่ ๑) ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ (ดาวดวงที่ ๒) และระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ (ดาวดวงที่ ๓) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

บทบาทผู้กำกับ

๑. ผู้กำกับ ผู้สอนต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำชี้แจงการใช้คู่มือและแผนการจัดกิจกรรมลูกเสือสำรอง เพื่อให้ผู้กำกับสามารถนำกิจกรรมไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. ผู้กำกับผู้สอนต้องเตรียมสื่อการสอนสำหรับใช้จัดการเรียนการสอนให้พร้อมและเพียงพอสำหรับใช้จัดการเรียนการสอน

๓. ก่อนดำเนินการปฏิบัติกิจกรรม ผู้กำกับต้องชี้แจงจุดประสงค์ให้กับลูกเสือทราบเกี่ยวกับการเรียนและนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้

สิ่งที่ผู้กำกับต้องเตรียม

๑. จัดเตรียมอุปกรณ์สำหรับทำกิจกรรมให้เพียงพอต่อลูกเสือ

๒. จัดเตรียมสื่อการสอนให้เพียงพอและพร้อมใช้งาน

๓. จัดเตรียมเนื้อหาที่จะใช้สอน

บทบาทลูกเสือ

๑. ก่อนการปฏิบัติกิจกรรม ลูกเสียดึงใจฟังคำชี้แจงจากผู้กำกับ

๒. ขณะปฏิบัติกิจกรรม ควรปฏิบัติตามขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้ หากไม่เข้าใจหรือมีข้อสงสัยให้ถามจากผู้กำกับ

๓. ลูกเสือต้องมีความรับผิดชอบ ความสามัคคี และความซื่อสัตย์ในการปฏิบัติกิจกรรม

ดาวดวงที่ ๑

ความปลอดภัย (๓ ชั่วโมง)

เนื้อหา

๑. ความปลอดภัยในบ้าน
๒. เครื่องหมายจราจรและการข้ามถนนอย่างปลอดภัย
๓. ความปลอดภัยในการเดินทาง และข้ามถนน

๑. ความปลอดภัยในบ้าน

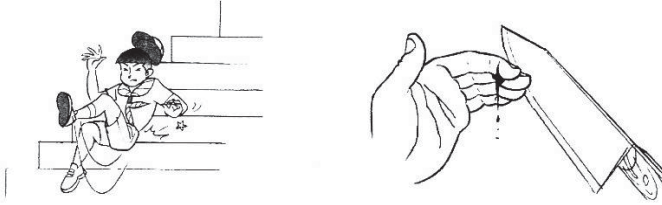
สาเหตุที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุในบ้าน

อุบัติเหตุและอันตรายที่เกิดขึ้นภายในบ้าน เนื่องจากมาจากการขาดความรู้ระเบียบวินัยและขาดความรอบคอบเป็นส่วนใหญ่ อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเสมอจากสาเหตุต่อไปนี้

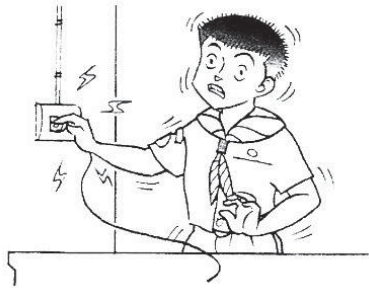
๑. ความประมาท จุดธูปเทียนแล้วไม่ดับ เปิดแก๊สแล้วลืมปิด ซึ่งอาจจะทำให้เกิดไฟไหม้ได้

๒. ไม่มีระเบียบภายในบ้าน เช่น วางสิ่งของเกะกะ ไม่เป็นที่ อาจจะทำให้ สะดุดหกล้ม หรือถูกของมีคมบาดได้

๓. ไม่เอาใจใส่สิ่งของเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ เช่น สายไฟรั่วอาจจะทำให้เกิดไฟไหม้ หรือไฟดูด ก็ได้

๔. เกิดจากธรรมชาติ เช่น ลมพัดต้นไม้หรือสิ่งของหนักๆ ตกใส่บ้านและ มาถูกรถได้รับบาดเจ็บ

วิธีป้องกันอุบัติเหตุภายในบ้าน

๑. จัดวางเครื่องเรือน และเครื่องใช้ต่าง ๆ ให้เป็นระเบียบ ของเล่น เด็กควรจัดให้เป็นระเบียบไม่เกะกะ และไม่วางของเกะกะตามชั้นบันได รวมทั้งบริเวณบ้านที่อาจทำให้สะดุด และพลัดตกหกล้มได้

๒. อย่าใช้มือที่เปียกน้ำดับสวิตช์ไฟ การถอดเต้าเสียบ ให้จับที่ตัวเต้าเสียบ แล้วดึงออกอย่าดึงที่สายไฟฟ้าเพราะอาจทำให้สายไฟฟ้าขาดภายใน และเกิดกระแสไฟฟ้าลัดวงจรได้

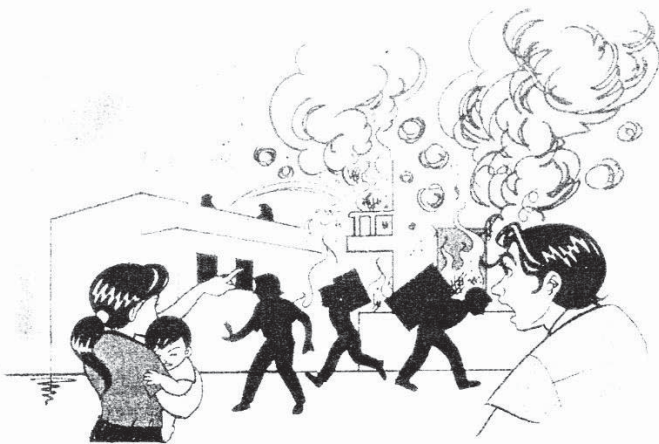
๓. ระมัดระวังเรื่องไฟในการหุงต้ม และการยกของร้อน เช่น น้ำร้อน ถ้วยแกงร้อน ๆ

๔. ไม่รับประทานยาใด ๆ ก่อนจะมั่นใจในความปลอดภัย ด้วยการถามผู้ใหญ่

๕. ไม่เปิดกล่อง หีบห่อที่ไม่รู้ที่มา ระวังการสัมผัสกับสิ่งของมีพิษ

๖. ระวังและหลีกเลี่ยงจากแมลงมีพิษต่าง ๆ เช่น แมลงป่อง ตะขาบ ผึ้ง แตน รวมทั้งสัตว์เลื้อยที่อาจทำอันตรายได้ เช่น สุนัข แมว

๗. ระมัดระวังในการใช้ของมีคม และของแหลมต่างๆ ถ้ายังไม่สามารถใช้ของเหล่านี้ได้จนชำนาญควรขอความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ช่วย

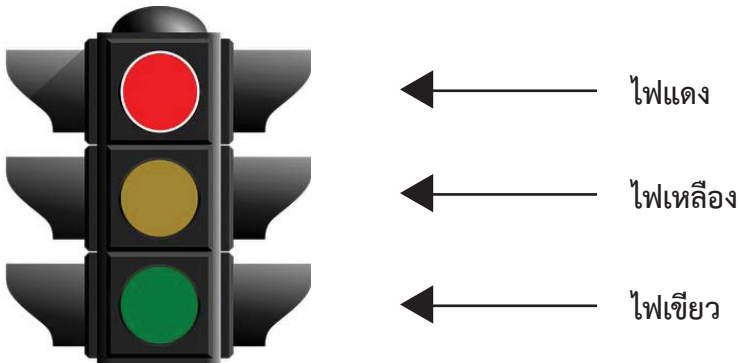
๒. การเดินข้ามถนนอย่างปลอดภัย

เครื่องหมายจราจรและการข้ามถนนอย่างปลอดภัย

เครื่องหมายจราจร

เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้ในการควบคุมการจราจรมักเป็นสัญญาณไฟหรือป้ายสัญญาณไฟจราจรสัญญาณไฟจราจรโดยทั่วไป ประกอบด้วยสัญญาณไฟสามสี ติดตั้งตามทางแยกต่าง เพื่อควบคุมการจราจรตามทางแยก โดยทั้งสามสี ได้แก่ สีแดง ให้รถหยุด สีเหลืองให้รถระวัง เตรียมหยุด และสีเขียว คือ ให้รถไปได้สำหรับสัญญาณไฟจราจรพิเศษ เช่น มีสี่เหลืงเพียงสีเดียวกระปรอบอยู่ใช้สำหรับทางแยกที่ไม่พลุกพล่าน หมายถึงให้ระมัดระวังว่ามีทางแยกและดูความเหมาะสมในการออกรถได้เอง, สัญญาณไฟจราจรสำหรับการข้ามถนน เป็นต้น

สัญญาณไฟจราจรสำหรับการเดินรถ มี ๓ สี คือ สีแดง สีเหลือง และสีเขียว

สีแดง หมายถึง ให้รถทุกคันหยุดหลังแนวเส้นที่กำหนดไว้

สีเหลือง หมายถึง ให้รถที่แล่นอยู่เตรียมหยุด หรือให้รถที่จอดอยู่เตรียมแล่น

สีเขียว หมายถึง ให้รถแล่นผ่านไป

สัญญาณไฟสำหรับคนข้ามถนน

สัญญาณไฟสำหรับคนข้ามถนนจะมีรูปคนในสัญญาณไฟ มี ๒ สี คือ สีแดง และสีเขียว

ไฟแดง

ไฟเขียว

สีแดง หมายถึง ห้ามข้ามถนน

สีเขียว หมายถึง ข้ามถนนได้

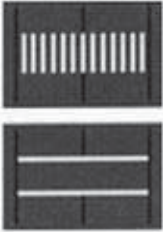
ป้ายจราจร

เป็นป้ายควบคุมการจราจร แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท

๑. ป้ายบังคับ มักจะมีพื้นสีขาว ขอบสีแดง เป็นป้ายกำหนด ต้องทำตาม เช่น ห้ามเลี้ยวขวา

๒. ป้ายเตือน มักจะมีพื้นสีขาว ขอบสีดำ จะเป็นป้ายแจ้งเตือนว่ามีอะไรอยู่ข้างหน้า

๓. ป้ายแนะนำ เป็นป้ายที่แนะนำการเดินทางต่างๆ อาทิ ทางลัด ป้ายบอกระยะทาง เป็นต้น

ป้ายจราจร	ความหมาย
	แสดงตำแหน่งทางข้ามถนน
	เครื่องหมายทางข้ามถนน
	โรงเรียน ระวังเด็ก : ทางข้างหน้ามีโรงเรียนตั้งอยู่ ข้างทางให้ขับรถให้ช้าลงและระมัดระวังอุบัติเหตุ ซึ่งอาจเกิดขึ้นแก่เด็กลูกเสือถ้าเด็กลูกเสือกำลังเดินข้ามถนนให้หยุดรถให้เด็กลูกเสือข้ามถนนไปได้ โดยปลอดภัยถ้าเป็นเวลาที่โรงเรียนกำลังสอนให้งดใช้เสียงสัญญาณและห้ามให้เกิดเสียงรบกวนด้วยประการใดๆ
	เฉพาะคนเดิน :บริเวณที่ติดตั้งป้ายเป็นบริเวณที่กำหนดให้เฉพาะคนเดินเท่านั้น

ป้ายจราจร	ความหมาย
	หยุด : รถทุกชนิดต้องหยุดเมื่อเห็นว่าปลอดภัยแล้ว จึงให้เคลื่อนรถต่อไปได้ด้วยระมัดระวัง
	ให้ทาง : รถทุกชนิดต้องระมัดระวังและให้ทางแก่รถและคนเดินเท้าในทางขวามือผ่านมาก่อนเมื่อเห็นว่าปลอดภัยและไม่เป็นการกีดขวางการจราจรที่บริเวณทางแยกนั้นแล้วจึงให้เคลื่อนต่อไปได้ด้วย ความระมัดระวัง
	ระวังคนข้ามถนน : ทางข้างหน้ามีทางสำหรับคนข้ามถนน หรือมีหมู่บ้านราษฎรอยู่ข้างทางซึ่งมีคนเดินข้ามไปมาอยู่เสมอ ให้ขับรถให้ช้าลงพอสมควรและระมัดระวังคนข้ามถนนถ้ามีคนกำลังเดินข้ามถนนให้หยุดให้คนเดินข้ามถนนไปได้โดยปลอดภัย

๓. ความปลอดภัยในการเดินถนน และข้ามถนน

เพื่อความปลอดภัยของตนเอง ผู้อื่น และเป็นตัวอย่างที่ดี ควรปฏิบัติในการเดินถนน ดังนี้

- ๑.) ถนนที่มีทางเท้า เดินบนทางเท้าและเดินชิดด้านซ้ายของทางเท้า
- ๒.) ถนนที่ไม่มีทางเท้า เดินชิดขอบด้านขวาของถนน เมื่อมีรถแล่นสวนมาจะได้ระมัดระวังเดินถนนตอนกลางคืนควรถือไฟฉายส่องทาง และควรสวมเสื้อผ้าสีขาหรือสีอ่อน

๓.) เด็กที่ยังข้ามถนนไม่เป็น ต้องมีผู้ใหญ่ดูแลโดยจงเด็กให้เด็กเดินด้านใน
ห่างขอบถนน การเดินข้ามถนน เพื่อความปลอดภัยให้ปฏิบัติ ดังนี้

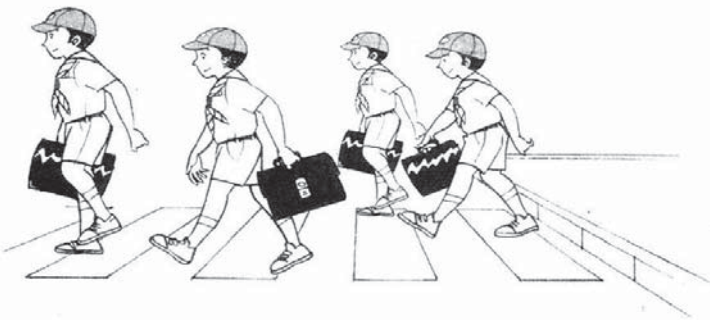
๓.๑ ข้ามสะพานลอย ทางข้ามที่มีสัญญาณไฟสำหรับคนข้ามทางม้าลาย
หรือบริเวณจุดที่มีตำรวจอำนวยความสะดวก รอให้รถจอดสนิทก่อนจึงข้ามได้และ
ระมัดระวังรถที่ขับแซงขึ้นมา

๓.๒ ถ้าไม่มีสะพานลอย หรือทางข้ามที่มีสัญญาณไฟ หรือทางม้าลาย
ให้ข้ามถนนด้วยความระมัดระวัง หยุดที่ขอบทางก่อน มองดูรถทางขวา หันกลับมาดู
รถทางซ้าย แล้วหันกลับไปดูรถทางขวาอีกครั้ง เมื่อไม่มีรถหรือรออยู่ไกลจึงข้ามถนน
อย่างระมัดระวัง โดยเดินทางตรง

๓.๓ ไม่ควรวิ่ง ไม่ควรเดินย้อนกลับกลางทาง และไม่ควรหยุดเก็บของ
ที่ตกหล่นอยู่กลางถนน ไม่วิ่งเล่นหยอกล้อ คุยโทรศัพท์ หาของในกระเป๋าหรือก้มเก็บ
ของที่ตกหล่นขณะข้ามถนนเด็ดขาด เพราะอาจเสียหลักหกล้มจนโดนรถเฉี่ยวชนได้

๓.๔ เพิ่มความระมัดระวังการข้ามถนนบริเวณทางแยกและบริเวณที่มี
สิ่งบดบัง เช่น ท้ายรถประจำทาง ซอยที่มีรถจอด

๓.๕ การข้ามถนนที่มีรถเดินทางเดียว ควรหยุดดูว่ารถวิ่งมาจากทางใด
และระมัดระวังรถที่วิ่งย้อนศรหากเป็นถนนที่มีเกาะกลาง ควรข้ามทีละครึ่งถนน และ
หยุดพักที่เกาะกลางหากไม่มีรถค่อยข้ามครึ่งหลัง

ดาวดวงที่ ๒

ความปลอดภัย (๒ ชั่วโมง)

เนื้อหา

๑. ภัยอันตรายทางน้ำ และการป้องกัน

๑. ภัยอันตรายทางน้ำ และการป้องกัน

ภัยอันตรายทางน้ำ

สถานที่หรือการกระทำที่เสี่ยงต่อภัยอันตรายทางน้ำใกล้ ๆ ตัวเรา เช่น ภายในบ้านพักได้แก่ จมน้ำในถังสี กะละมังซักผ้า โถงน้ำ รอบๆ บริเวณบ้าน ได้แก่อ่างน้ำ ใต้ถุนบ้าน แหล่งน้ำในชุมชน ฝาท่อระบายน้ำชำรุดหรือไม่ได้ปิด ชุดบ่อเพื่อทำการก่อสร้าง คันคอนกรีต ขอบรางระบายน้ำในชุมชนการเดินทางและท่องเที่ยวได้แก่ การเดินทางทางเรือ การทำกิจกรรมทางน้ำต่างๆ ได้แก่ ตกปลา พายเรือ ดำน้ำ เป็นต้น ภาชนะน้ำท่วม (อุทกภัย) และน้ำป่าไหลหลากเวลาฝนตกหนัก

กระทรวงสาธารณสุขจึงกำหนดให้วันเสาร์แรกของเดือนมีนาคมเป็นวันรณรงค์ป้องกันเด็กจมน้ำของประเทศไทย เริ่มตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ เป็นต้นไป โดยมีมุ่งหวังให้เด็กอายุ ๖ ปีต้องสามารถว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอดได้โดยตั้งเป้าหมายภายใน ๑๐ ปีข้างหน้า เด็กไทยที่อายุครบ ๗ ปีจะสามารถว่ายน้ำเป็นทุกคนเพื่อลดการเสียชีวิตของเด็กจากการจมน้ำได้ปีละ ๑๐๐ คน เป็นอย่างน้อย การเรียนว่ายน้ำจึงเป็นวัคซีนป้องกัน การเสียชีวิตจากการจมน้ำได้ดีที่สุด “แต่การว่ายน้ำเป็น กับ การว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอดนั้นแตกต่างกัน”

การป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำ

การว่ายน้ำเพื่อการแข่งขันคือการว่ายน้ำ ๔ ท่ามาตรฐาน คือ ท่าฟรีสไตล์ ท่ากบ ท่ากรรเชียง ท่าผีเสื้อเป็นหลักสูตรที่ใช้สอนว่ายน้ำมาตั้งแต่ ๔๐ - ๕๐ ปีที่แล้ว แต่คนที่สามารถว่ายน้ำเป็นทั้ง ๔ ท่ามาตรฐาน บางคนเอาตัวรอดในน้ำไม่ได้ **แม้จะ**

ว่ายน้ำเป็นก็ช่วยคนตกน้ำไม่เป็น ถูกคนตกน้ำกอดจมน้ำตายไปด้วยก็เยอะ ไม่รู้จักวิธีที่จะดูแลป้องกันอุบัติเหตุทางน้ำเมื่อต้องทำกิจกรรมทางน้ำหรือเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งล้วนเป็นสาเหตุของการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางน้ำ (ทั้งคนที่ว่ายน้ำเป็นและไม่เป็น)

การว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด **จะไม่เน้นการสอนท่าว่ายน้ำ ๔ ท่ามาตรฐาน แต่จะเน้นวิธีการเอาชีวิตรอดในน้ำก่อน** ได้แก่ การลอยตัวท่าต่างๆ ทั้งแบบนอนหงายนอนคว่ำ ลูกหมาตกน้ำสร้างความคุ้นเคยกับน้ำ ทักษะการหายใจสำหรับการว่ายน้ำ เคลื่อนที่ไปในน้ำด้วยการเดินการลอยตัวเคลื่อนที่การเคลื่อนที่ไปในน้ำด้วยท่าคว่ำตัวและท่าหงายตัว (ท่าเตะเท้าคว่ำ ท่าเตะเท้าหงาย)การว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอดไม่ใช่การเรียนว่ายน้ำเพียงอย่างเดียวแต่เพื่อความปลอดภัยทางน้ำจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ดังนี้

๑. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับความปลอดภัยทางน้ำ ได้แก่ เรื่องต่างๆ ไปเกี่ยวกับภัยอันตรายทางน้ำที่มี และที่อาจเกิดขึ้นได้ภายในบ้านพัก (จมน้ำในถังสี กระละมังชักผ้าโองน้ำ) รอบๆ บริเวณบ้าน (แอ่งน้ำใต้ถุนบ้าน) แหล่งน้ำเสี่ยงในชุมชน (ฝาท่อระบายน้ำ ขำรดไม้ได้ปิด ขุดบ่อเพื่อทำการก่อสร้างคันคอนกรีตขอบรางระบายน้ำในชุมชน) ตลอดจนถึงอันตรายทางน้ำจากการเดินทางและท่องเที่ยวรวมทั้งการทำกิจกรรมทางน้ำต่างๆ (การเล่นเรือใบ ตกปลา พายเรือ ดำน้ำ) เป้าหมายเพื่อให้ทุกคนรู้ว่ภัยอันตรายทางน้ำนั้นอยู่ที่ไหน ตรงไหน จุดใดเป็นจุดเสี่ยงจะได้เตรียมการป้องกันไว้ก่อน

๒. การเอาชีวิตรอดจากอุบัติเหตุทางน้ำ

ทักษะแรก ก็คือว่ายน้ำให้เป็น จะเคลื่อนที่ไปในน้ำด้วยท่าอะไรก็ได้ ทักษะการว่ายน้ำมาตรฐานมี ๔ ท่าคือ ฟรีสไตล์ กบ กรรเชียง ผีเสื้อ

ทักษะที่ ๒ คือ การว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด คือสวดยอดวิชา ที่จะทำให้คนเราไม่จมน้ำตายได้แก่ ทักษะการลอยตัวแบบต่างๆและการรู้จักนำอุปกรณ์ต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเรามาเป็นชูชีพ เช่นรองเท้าแตะพองน้ำ ขวดน้ำดื่มพลาสติก เป็นต้น

๓. การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางน้ำ คือการช่วยคนตกน้ำ หรือคนจมน้ำด้วยวิธีที่ถูกต้องและปลอดภัย สำหรับทุกคนทุกระดับอายุ ตั้งแต่เด็กเล็กๆ คนว่ายน้ำไม่เป็นไปจนถึงผู้ใหญ่ที่ว่ายน้ำเก่งๆ ให้รู้จักวิธีการช่วยผู้ประสบภัยทางน้ำ ซึ่งได้แก่การร้องเรียกให้คนอื่นหรือผู้ใหญ่ช่วย

การช่วยด้วยการโยนอุปกรณ์ การช่วยด้วยการยื่นอุปกรณ์ การลงน้ำว่ายน้ำออกไปช่วยผู้ประสบภัยเราช่วยอย่างไรจึงจะรอดและปลอดภัยทั้ง ๒ ฝ่าย

๔. การปฐมพยาบาลการกู้ชีพด้วยการผายปอดและนวดหัวใจ จะกล่าวถึงทฤษฎีและฝึกปฏิบัติให้รู้และเข้าใจเหตุและผลว่าทำไมการผายปอดจึงสามารถช่วยเพิ่มโอกาสการรอดชีวิตให้แก่ผู้ประสบภัย

๕. ไม่เล่น หรือ หยอกล้อกันในบริเวณที่มีแหล่งน้ำที่อาจทำให้พลัดตกลงไปได้ ทั้งแหล่งน้ำในบ้าน และนอกบ้าน

๖. ไม่ลงเล่นน้ำ ตามแหล่งน้ำต่าง ๆ โดยที่ว่ายน้ำไม่เป็น และไม่มีผู้ใหญ่ที่สามารถช่วยเหลือเมื่อเกิดอุบัติเหตุได้

๗. ไม่ลงช่วยเหลือคนจมน้ำโดยที่ตนเองว่ายน้ำไม่คล่อง และไม่เคยฝึกการช่วยเหลือคนตกน้ำอย่างถูกต้องและปลอดภัยมาก่อน เพราะแม้ว่ายน้ำเป็น แต่ถ้าช่วยคนตกน้ำไม่เป็น ก็อาจถูกคนตกน้ำกอดรัดจมน้ำทั้งคู่ได้ ควรช่วยเหลือโดย

๗.๑ ร้องเรียกดัง ๆ ให้คนอื่น ๆ หรือผู้ใหญ่ที่อยู่ใกล้เคียงมาช่วย

๗.๒ การโยนอุปกรณ์ที่ช่วยให้ลอยตัวได้ เช่น ขวดน้ำพลาสติกขนาดใหญ่ที่ปิดฝาแน่น ห่วงยาง ลม กระดานลอยตัว เป็นต้น

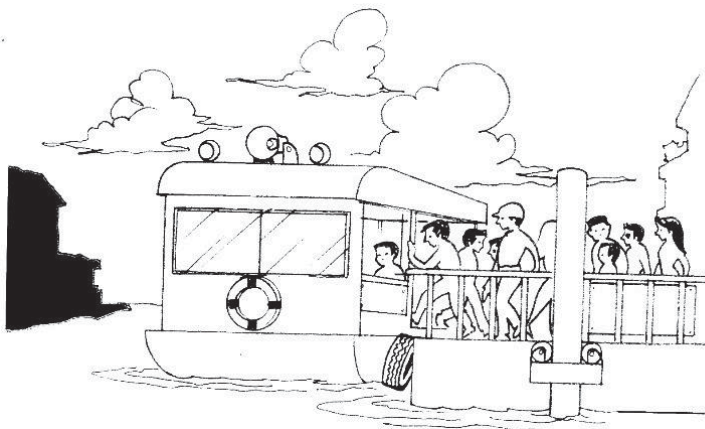
๗.๓ การยื่นอุปกรณ์ให้คนตกน้ำจับแล้วช่วยดึงเข้ามา แต่ถ้าไม่แข็งแรงพออาจตกลงไปอีกคนหนึ่งได้

๘. ในการเดินทางทางน้ำควรให้เรือเทียบท่าสนทาก่อนจึงค่อยขึ้น/ลงเรือ และไม่แก่งแย่งเบียดเสียดขณะขึ้น/ลงเรือ รวมทั้งเลือกนั่งในที่ปลอดภัย ไม่นั่งห้อยเท้าหรือยื่นแขนขาออกนอกลำเรือ และไม่ชะโงกหัวก้นน้ำเล่น เพราะอาจพลัดตกลงไปได้ สิ่งสำคัญ

ควรสำรวจดูตำแหน่งเสื้อชูชีพ และอุปกรณ์ลอยตัวประจำเรือ เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน จะได้นำมาช่วยชีวิตได้

๙. การทำกิจกรรมทางน้ำต่าง ๆ เช่น ตกปลา ดำน้ำ พายเรือ ต้องมั่นใจว่า ได้เรียนรู้และฝึกฝนทักษะการว่ายน้ำ และดำน้ำจนคล่อง

๑๐. เมื่อเกิดอุทกภัย ต้องประเมินดูอันตรายที่อาจเกิดขึ้น เช่น น้ำท่วมบ้าน อาจทำให้เกิดไฟฟ้ารั่วลงสู่ น้ำและเป็นอันตรายต่อผู้ที่ยืนแช่น้ำในตำแหน่งใกล้เคียงได้ สัตว์ร้ายที่อาจมากับน้ำ ได้แก่ งู จระเข้ที่หลุดจากฟาร์มเลี้ยง แมลงมีพิษที่หนีน้ำ ขึ้นมาอยู่ในบ้าน เป็นต้น บางแห่งน้ำอาจท่วมสูงมากจนต้องรีบอพยพ เป็นต้น

น้ำเป็นสิ่งที่ค่าอย่างหนึ่งของมนุษย์ มนุษย์ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ ถ้าขาดน้ำ อย่าให้น้ำเป็นฆาตกรคร่าชีวิตคนในครอบครัวมาช่วยกันสร้างวัคซีนป้องกันภัย

ดาวดวงที่ ๓

ความปลอดภัย (๕ ชั่วโมง)

เนื้อหา

๑. กฎจราจร
๒. การเดินข้ามถนน
๓. สิ่งที่ต้องทำเมื่อถึงบ้านไว้เมื่อไม่มีคนอยู่

กฎจราจรและเครื่องหมายจราจร

การเดินทางต้องใช้ความระมัดระวัง เพื่อความปลอดภัยของตัวเราเอง และผู้อื่น ลูกเสือสำรองเช่นเดียวกัน ในการเดินทางมาโรงเรียน หรือบางครั้งต้องเดินทางไกล ตามข้อกำหนดของลูกเสือสำรอง ควรจะต้องเรียนรู้เรื่องกฎ และเครื่องหมายจราจร ที่ลูกเสือควรศึกษาและเรียนรู้ คือ

๑. สัญญาณไฟ

สีแดง	ให้รถทุกคันที่จะวิ่งไปข้างหน้าหยุดที่เส้น
สีเหลือง	ให้รถทุกคันเตรียมตัว หรือให้ระมัดระวัง เพื่อที่จะหยุดหรือไป
สีเขียว	ให้รถผ่านไปได้

สัญญาณไฟสำหรับคนข้ามถนน

๑. สัญญาณไฟสำหรับคนข้ามถนนจะมีรูปคนในสัญญาณไฟ มี ๒ สี คือ สีแดง และสีเขียว

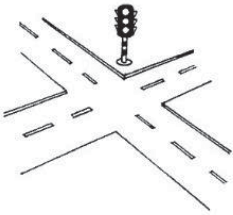
ไฟแดง

ไฟเขียว

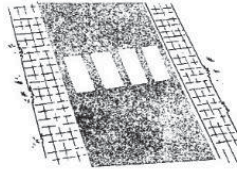
สีแดง หมายถึง ห้ามข้ามถนน

สีเขียว หมายถึง ข้ามถนนได้

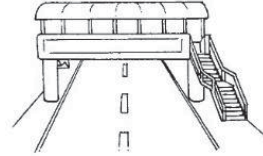
๒. เครื่องหมายจราจร เช่น ทางม้าลายสำหรับให้คนข้ามถนน รถที่จะผ่านทางม้าลายต้องขับช้าๆหรือหยุดให้คนเดินข้ามไปก่อน

ทางแยกไฟแดง

ทางม้าลาย

สะพานลอย

๓. การเดินทางเท้า

๓.๑ ถนนที่มีทางเท้า ต้องเดินบนทางเท้าให้ชิดทางซ้าย

๓.๒ ถนนที่ไม่มีทางเท้าจะต้องเดินทางชิดขอบด้านขวา หันหน้าสวนทางรถจะได้มองเห็นรถข้างหน้าได้แต่ไกล

๓.๓ ไม่ควรข้ามถนนโดยออกจากที่กักบัง เช่น ท่าयरหรือหน้ารถประจำทางหรือระหว่างขอรถที่จอด เพราะจะมองไม่เห็นรถที่แล่นมาในระยะใกล้

๓.๔ ก่อนข้ามถนนทุกครั้งต้องหยุดยืนที่ขอบทาง มองดูทางขวาทางซ้าย และกลับมาดูทางขวาอีกครั้งเพื่อความแน่ใจว่าไม่มีรถแล่นมาในระยะใกล้

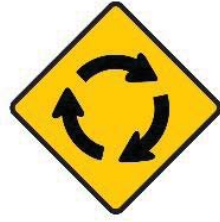
๓.๕ ต้องข้ามถนนขณะที่มีสัญญาณห้ามรถ และดูให้แน่ใจว่ารถหยุดสนิทแล้วไม่ควรข้ามขณะที่มีสัญญาณปล่อยให้รถเดิน เพราะจะเสี่ยงอันตรายมาก

ทางโค้งซ้าย

ทางโทแยกทางเอกทางขวา

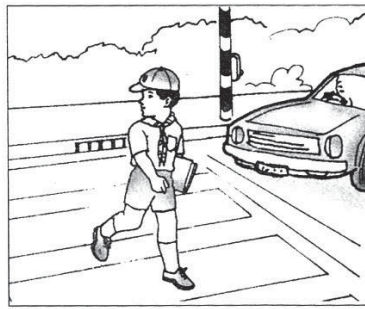
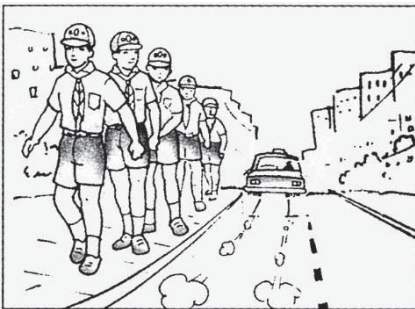

วงเวียนข้างหน้า

การเดินข้ามถนน

เพื่อความปลอดภัยให้ปฏิบัติ ดังนี้

๑. ข้ามถนนด้วยสะพานลอย หรือข้ามถนนในทางข้าม หรือทางม้าลาย
๒. ถ้าไม่มีทางข้าม หรือสะพานข้ามถนนให้ข้ามถนนด้วยความระมัดระวัง
๓. ให้หยุดที่ขอบทางก่อน มองดูรถทางขวา แล้วหันกลับมาดูรถทางซ้าย แล้วหันกลับไปดูรถทางขวา เมื่อไม่มีรถหรือรถอยู่ไกล ให้ข้ามถนนอย่างระมัดระวัง
๔. ไม่ควรวิ่ง ไม่ควรเดินย้อนกลับกลางทาง และไม่ควรหยุดเก็บของที่ตกหล่นอยู่กลางถนน
๕. ห้ามออกจากที่กำบังเพื่อข้ามถนน เช่น หนักรถหรือท้ายรถที่กำลังจอดอยู่

การรักษาความปลอดภัยในบ้านเมื่อไม่มีคนอยู่บ้าน

เมื่อไม่มีคนอยู่เฝ้าบ้านอาจเกิดภัยอันตรายได้ เช่น ไฟไหม้ เพราะไฟฟ้าลัดวงจร หรือเตาไฟที่ดับไม่สนิท ขโมยเข้าบ้าน หรือเกิดพายุ ฝนตก ลมแรง ทำให้สิ่งของเสียหายได้

ความปลอดภัยในบ้าน

นอกจากอุบัติเหตุต่างๆ แล้ว ยังมีภัยอันตรายจากเหตุอื่นๆ ที่ต้องเรียนรู้อีก เช่น ภัยเมื่อไม่มีคนอยู่บ้าน

๑. ภัยจากไฟ เช่น อัคคีภัยจากเครื่องใช้ไฟฟ้า หลังจากใช้เสร็จควรถอดปลั๊กไฟ หรือปิดสวิทช์ให้เรียบร้อย ตลอดจนเตาแก๊สต้องปิดวาล์วให้เรียบร้อย และยกคัตเอาต์ลง

๒. ภัยจากขโมย ควรปิดประตูหน้าต่าง ใส่กุญแจหรือลงกลอนให้เรียบร้อย และฝากเพื่อนบ้านใกล้เคียงที่ไว้ใจได้ช่วยดูแล

๓. นอกจากนี้ควรตรวจก๊อกน้ำ หรือวาล์วน้ำหน้าบ้านเพื่อป้องกันการสูญเสียน้ำ โดยเปล่าประโยชน์

๔. ควรดูแลบริเวณบ้านให้สะอาดเรียบร้อยเพื่อป้องกันภัยจากสัตว์มีพิษ หรือ สัตว์ที่เกิดอันตราย เช่น งู แมงป่อง ตะขาบ ถ้าเห็บราควรตัดให้เรียบร้อย

ข้อควรปฏิบัติเมื่อไม่มีคนอยู่บ้าน

๑. ก่อนออกจากบ้านควรดับไฟหรือปิดสวิทช์เครื่องใช้ไฟฟ้า

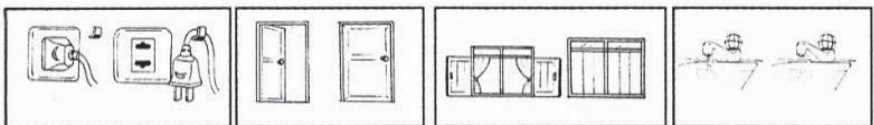
๒. ตรวจตราสิ่งต่างๆ อย่าให้มีสิ่งทีติดไฟ ถ้ามีควรดับให้หมด

๓. ปิดประตูหน้าต่างให้เรียบร้อย

๔. ใส่กุญแจบ้านหรือปิดรั้วบ้านให้แน่นหนา

๕. ถ้าระบบไฟฟ้าสามารถตั้งเวลาเปิด-ปิดได้ ควรตั้งเวลาไว้ด้วย

๖. ปิดวาล์วน้ำ

บรรณานุกรม

- กวี พันธุ์มีเชาวน์ และคณะ. (๒๕๓๕). **คู่มือลูกเสือ - เนตรนารีสำรอง สามัญ สามัญรุ่นใหญ่ และวิสามัญ**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (๒๕๓๓). **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารี**
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ (ลูกเสือสำรอง). โรงพิมพ์ คุรุสภา ลาดพร้าว.
- เขมชาติ อมาตยกุล และคณะ. (๒๕๔๘). **กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสำรอง**
ดาวดวงที่ ๓. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด.
- โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต. (๒๕๖๑). **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ**
เสริมสร้างทักษะชีวิตประเภทลูกเสือสำรอง หลักสูตรเตรียมลูกเสือสำรอง
และดาวดวงที่ ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ : สำนักงานกองทุนสนับสนุน
การสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).
- โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต. (๒๕๖๑). **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ**
เสริมสร้างทักษะชีวิตประเภทลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ ๒
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม
สุขภาพ (สสส.).
- โครงการลูกเสือเสริมสร้างทักษะชีวิต. (๒๕๖๑). **คู่มือการจัดกิจกรรมลูกเสือ**
เสริมสร้างทักษะชีวิตประเภทลูกเสือสำรอง ดาวดวงที่ ๓
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม
สุขภาพ (สสส.).
- พรศักดิ์ ประถมประพัทธ์ และคณะ. (๒๕๔๘). **กิจกรรมลูกเสือ - เนตรนารีสำรอง**
ดาวดวงที่ ๒. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด.

วินัย ขาวเรือง และคณะ. (๒๕๔๘). กิจกรรมลูกเสือ – เนตรนารีสำรอง

ดาวดวงที่ ๑. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เอ็มพันธ์ จำกัด.

อำนาจ ช่างเรียน และคณะ. (2551). หนังสือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ลูกเสือ – เนตรนารี ป.๒ สมบูรณ์แบบ. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. ดร.ผกาภรณ์ พลายสังข์	ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๑
๒. ว่าที่ร้อยเอกไพฑูริย์ ยกให้	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๑
๓. นายถิรวัฒน์ สุตจิตต์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านลูกเสือ
๔. นายนเรศ ศรีประเสริฐ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านลูกเสือ

คณะทำงาน

๑. นายกมล สุมาลา	ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	
	ประธานคณะทำงาน	
๒. นายภิญโญ แก้วแดง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านสวนแตง	
	รองประธานคณะทำงาน	
๓. นายทวีข สายทอง	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหัวดง	คณะทำงาน
๔. นายธีรสิทธิ์ วิไลจิกรณ์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเนินยาว	คณะทำงาน
๕. นางปาริฉัตร หมอนทอง	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาบุปผา	คณะทำงาน
๖. นางกรวิภา อันโต	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดคลองโนน	คณะทำงาน
๗. นายวิทยา สอนกุหลาบ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโรงช้างฯ	คณะทำงาน
๘. นางสาวอุบลวรรณ เปรมไธตร์	รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	
		คณะทำงาน
๙. นายจักรพันธ์ ศรีภิรมย์	ครูโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงาน
๑๐. นางสาวจิรพรรณ มั่งแมง	ครูโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงาน
๑๑. นางสาวเบญจวรรณ ภูรักษา	ครูโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงาน
๑๒. นางสาวนภัสวรรณ ราษฎร์สวัสดิ์	ครูโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงาน
๑๓. นางลัดคณา ถาวรพันธ์	ครูโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงาน
๑๔. นางสาวอริศตรา ตีอุตม	ครูโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงาน

๑๕. นางสาวศุภฎี พัดผล	ครูโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงาน
๑๖. นางสาวสุดใจ กักมาศ	ครูโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงาน
๑๗. นางนพวรรณ วิจิตรเนตร	ครูโรงเรียนบ้านสวนแดง	คณะทำงาน
๑๘. นางสมทรง ทองสว่าง	ครูโรงเรียนบ้านหัวดง	คณะทำงาน
๑๙. นายฤทธิพร ชมพู่	ครูโรงเรียนบ้านหัวดง	คณะทำงาน
๒๐. นางสาวสมพิศ สีพะภรณ์	ครูโรงเรียนบ้านเนินยาว	คณะทำงาน
๒๑. นางนิตยา นากแนม	ครูโรงเรียนวัดเขารูปช้าง	คณะทำงาน
๒๒. ว่าที่ร้อยตรีปริญญ์ เกื้อนชื่น	ครูโรงเรียนวัดเขารูปช้าง	คณะทำงาน
๒๓. นางสาวปราณี สุขภิรมย์	ครูโรงเรียนบ้านเมืองเก่า	คณะทำงาน
๒๔. นายวุฒิศักดิ์ คำมา	ครูโรงเรียนเนินหัวไร่หนองยางพิทยาคม	คณะทำงาน
๒๕. นางสาวธนาธิ เจริญวิลาศ	รองผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลพิจิตร	คณะทำงานและเลขานุการ
๒๖. นายวิษณุ สมนปี	ครูโรงเรียนบ้านสวนแดง	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๒๗. นางรัตนา สมนปี	ครูโรงเรียนบ้านสวนแดง	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

บรรณาธิการกิจ

นางสาวธนาธิ เจริญวิลาศ

ออกแบบปก

นายจักรพันธ์ ศรีภิรมย์

